

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10.10.1996, sp. zn. 2 Tzn 169/96, ECLI:CZ:NS:1996:2.TZN.169.1996.1

Číslo: 32/1997

Právní věta: Zpětvzetí podaného odporu není možné, protože v době, kdy by k takovému úkonu mělo dojít, je již trestní příkaz v důsledku účinně podaného odporu zrušen a samosoudce je povinen věc projednat v hlavním líčení. Stížnost pro porušení zákona nelze podat proti trestnímu příkazu, jenž byl ze zákona zrušen včasným podáním odporu. Dojde-li k jejímu podání, musí být podle § 268 odst. 1 tr.ř. per analogiam zamítnuta.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 10.10.1996

Spisová značka: 2 Tzn 169/96

Číslo rozhodnutí: 32

Číslo sešitu: 5

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Trestní příkaz

Předpisy: 141/1961 Sb. § 268 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 32

Trestní příkaz

Zpětvzetí podaného odporu není možné, protože v době, kdy by k takovému úkonu mělo dojít, je již trestní příkaz v důsledku účinně podaného odporu zrušen a samosoudce je povinen věc projednat v hlavním líčení.

Stížnost pro porušení zákona nelze podat proti trestnímu příkazu, jenž byl ze zákona zrušen včasným podáním odporu. Dojde-li k jejímu podání, musí být podle § 268 odst. 1 tr. ř. per analogiam zamítnuta.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 10. 10. 1996 sp. zn. [2 Tzn 169/96](#))

Nejvyšší soud České republiky zamítl stížnost pro porušení zákona podanou ministrem spravedlnosti proti trestnímu příkazu Okresního soudu v Třebíči ze dne 1. 12. 1994 sp. zn. 2 T 179/94.

Z odůvodnění:

Trestním příkazem Okresního soudu v Třebíči ze dne 1. 12. 1994 sp. zn. 2 T 179/94 byl obviněný I. K. uznán vinným trestným činem vyhýbání se výkonu civilní služby podle § 272c odst. 1 tr. zák., jehož se měl dopustit tím, že ačkoliv byl povolávacím příkazem č. j. 114-094/94-P ze dne 13. 7. 1994 povolán referátem sociálních věcí Okresního úřadu v Třebíči k výkonu civilní služby s nástupem 1. 9. 1994 k Okresnímu ústavu sociálních služeb v Třebíči, uvedeného dne nastoupil a byl odeslán na pracoviště v Domově důchodců na Kubišově ulici v Třebíči, zde však požádal vedoucího o osobní volno k vyřízení soukromé záležitosti, avšak do současné doby se na pracoviště nevrátil a v místě trvalého bydliště se nezdržoval, čímž měl odpírat konání civilní služby.

Za to byl obviněný I. K. odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání 10 měsíců, pro jehož výkon byl zařazen podle § 39a odst. 2 písm. c) tr. zák. do věznice s ostrahou.

Podle záznamu Okresního soudu v Třebíči měl citovaný trestní příkaz nabýt právní moci dne 17. 12. 1994, přičemž obviněný I. K. uložený trest vykonal dnem 21. 1. 1996.

Proti uvedenému trestnímu příkazu podal ve prospěch obviněného I. K. ministr spravedlnosti stížnost pro porušení zákona. Vytkl v ní, že napadeným rozhodnutím byl v neprospěch obviněného porušen zákon v ustanoveních § 2 odst. 5, § 59 odst. 1 a § 314g odst. 2 tr. ř. Podle přesvědčení ministra spravedlnosti učinil samosoudce Okresního soudu v Třebíči závěr o vině obviněného I. K. trestným činem vyhýbání se civilní službě podle § 272c odst. 1 tr. zák. na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu, když se jeví výsledek obviněného provedený v přípravném řízení jako povrchní a není z něj patrné, zda obviněný měl či neměl zájem na řádném dokončení výkonu civilní služby. Za této situace poukazuje stížnost pro porušení zákona na přetrvávající pochybnosti o subjektivní stránce trestného činu, což má za následek i pochybnost o právní kvalifikaci. Jak dále ministr spravedlnosti uvádí, v úvahu přichází i právní kvalifikace podle § 272d odst. 3 tr. zák., ovšem podle jeho názoru lze konečný závěr v tomto směru učinit až po opětovném a podrobném výslechu obviněného.

Dále se ve stížnosti pro porušení zákona vytýká nesprávný postup Okresního soudu v Třebíči poté, co uvedenému soudu v zákonné lhůtě pro podání odporu došlo obsáhlé podání otce obviněného K. K., v němž se požaduje, aby soud znovu zvážil své rozhodnutí o trestu, a výslovně se zde uvádí, že "... podáváme proti rozsudku odvolání". Podle názoru ministra spravedlnosti jde v tomto podání o odpor podaný oprávněnou osobou v zákonné lhůtě, proto bylo povinností samosoudce nařídít ve věci hlavní líčení, a nikoli předvolávat otce obviněného K. K. k výslechu, když podaný odpor nelze vzít zpět a jeho podáním se trestní příkaz ze zákona zrušuje. V tom spatřuje stížnost pro porušení zákona postup, jímž byla obviněnému I. K. odňata možnost využití opravných prostředků proti rozhodnutí soudu učiněnému v hlavním líčení. Vzhledem k tomu ministr spravedlnosti navrhl, aby Nejvyšší soud podle § 268 odst. 2 tr. ř. vyslovil namítané porušení zákona, aby podle § 269 odst. 2 tr. ř. napadený trestní příkaz zrušil a aby dále postupoval podle § 270 odst. 1 tr. ř.

Nejvyšší soud České republiky z podnětu podané stížnosti pro porušení zákona především přezkoumal, zda zde ještě existuje rozhodnutí, proti němuž tato stížnost směřuje, popř. zda je toto rozhodnutí pravomocné, a zjistil, že tomu tak není. K takovému závěru dospěl Nejvyšší soud na základě následujících skutečností:

Napadený trestní příkaz Okresního soudu v Třebíči byl vydán dne 1. 12. 1994 a podle záznamu v trestním spise byl doručen obviněnému I. K. do vlastních rukou dne 8. 12. 1994. Dnem následujícím, tedy od 9. 12. 1994 počala běžet zákonná osmidenní lhůta, v níž mohl proti trestnímu příkazu podat odpor státní zástupce, obviněný nebo osoby, které jsou oprávněné podat v jeho prospěch odvolání (§ 314g odst. 1 tr. ř.). Tato lhůta pro podání odporu uplynula dnem 16. 12. 1994. Obviněný I. K. sám v uvedené lhůtě odpor nepodal, ale ještě v jejím průběhu dne 12. 12. 1994 bylo doručeno Okresnímu soudu v Třebíči podání K. K., otce obviněného, podáno na poštu dne 9. 12. 1994, v němž K. K.

reagoval na odsouzení svého syna I. K., uváděl některé okolnosti ohledně osoby svého syna a vyjadřoval se k jeho předchozím případům odsouzení. V závěru svého dopisu adresovaného samosoudci Okresního soudu v Třebíči pak K. K. požaduje, aby samosoudce zvažil své rozhodnutí o trestu, a výslovně uvádí: "... podáváme proti rozsudku odvolání".

Povinností Okresního soudu v Třebíči bylo ve smyslu § 59 odst. 1 tr. ř. posuzovat uvedené podání K. K. podle jeho obsahu, i když případně bylo nesprávně označeno. Pokud by tak okresní soud postupoval, musel by toto podání považovat za odpor proti trestnímu příkazu tohoto soudu ze dne 1. 12. 1994 sp. zn. 2 T 179/94, který byl podán včas, ve výše uvedené lhůtě, a oprávněnou osobou, a to otcem obviněného, který je jako příbuzný v pokolení přímém oprávněn podle § 314g odst. 1 tr. ř., ve spojení s § 247 odst. 2 tr. ř., k podání odporu ve prospěch obviněného. Z obsahu dopisu K. K., jak je výše uvedeno, pak jednoznačně vyplývá, že se jmenovaný domáhá přezkoumání napadeného trestního příkazu, byť toto rozhodnutí nesprávně nazval jako rozsudek a svůj opravný prostředek označil jako odvolání, viz citovanou větu ze závěru dopisu.

Jestliže byl podán proti trestnímu příkazu oprávněnou osobou ve lhůtě odpor, trestní příkaz se tím ze zákona ruší a samosoudce nařídí ve věci hlavní líčení (§ 314g odst. 2 tr. ř.). V tomto směru jde tedy o zákonné důsledky účinně podaného odporu, které nastávají bez dalšího a samosoudce jim musí přizpůsobit další postup tak, aby byla věc včas a řádně projednána v hlavním líčení, pokud tomu nebrání žádná překážka. Na tom nemůže nic změnit ani skutečnost, že oprávněná osoba, která včas podala odpor proti trestnímu příkazu, případně projeví vůli vzít podaný odpor zpět. Zpětvzetí podaného odporu není možné, protože v době, kdy by k takovému úkonu mělo dojít, je již trestní příkaz v důsledku účinně podaného odporu zrušen a samosoudce je povinen věc projednat v hlavním líčení. V tom se projevuje zvláštní povaha odporu jako opravného prostředku, který nemá účinky devolutivní a s jeho podáním není spojeno přezkoumání napadeného rozhodnutí, trestního příkazu, ale přímo jeho zrušení.

Vzhledem k tomu byl nesprávný i další postup Okresního soudu v Třebíči, pokud K. K. předvolal k výslechu, z jehož obsahu usoudil, že předchozí písemné podání jmenovaného není odporem a že trestní příkaz nabyl právní moci dnem 17. 12. 1994. Z výše uvedených důvodů je však nutno podání K. K. považovat za odpor proti tomuto trestnímu příkazu, přičemž podáním odporu došlo ke zrušení trestního příkazu bez ohledu na skutečnosti, které pak K. K. později uváděl do protokolu u Okresního soudu v Třebíči. Ostatně i z obsahu tohoto protokolu vyplývá, že K. K. původně skutečně podal odpor, který se snaží vzít zpět. Bylo tedy povinností samosoudce Okresního soudu v Třebíči, aby ve věci nařídil hlavní líčení, proto nemohl dále postupovat tak, jako by napadený trestní příkaz právní moci skutečně nabyl, ačkoli se tak nestalo.

Na základě všech rozvedených skutečností dospěl Nejvyšší soud k závěru, že trestní příkaz Okresního soudu v Třebíči ze dne 1. 12. 1994 sp. zn. 2 T 179/94, proti kterému směřuje podaná stížnost pro porušení zákona, již neexistuje, protože byl ze zákona zrušen včasným podáním odporu otcem obviněného K. K. Nejvyššímu soudu proto nezbylo, než aby podle § 268 odst. 1 tr. ř. per analogiam stížnost pro porušení zákona zamítl, aniž se mohl zabývat výhradami, které ministr spravedlnosti vytýká výroku o vině napadeného trestního příkazu. Bude však úkolem samosoudce Okresního soudu v Třebíči, aby se v rámci hlavního líčení, které je povinen podle § 314g odst. 2 tr. ř. ve věci nařídít, vypořádal též se skutečnostmi, na něž stížnost pro porušení zákona poukazuje v souvislosti s výrokem o vině napadeného trestního příkazu tak, aby rozhodnutí soudu v tomto směru bylo založeno na řádně zjištěném skutkovém stavu, kterému bude odpovídat právní kvalifikace skutku, z něhož je obviněný I. K. obžalován.